

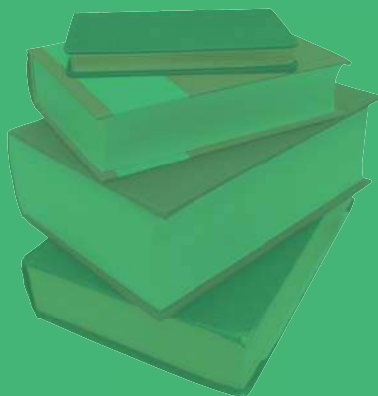
Filozofická
fakulta

Česko asociace
pedagogického
výzkumu

Sborník příspěvků
z XXXIII. výroční konference
České asociace pedagogického výzkumu

VÝVOJ A PERSPEKTIVY: VÝZKUM A VZDĚLÁVÁNÍ V 21. STOLETÍ

Univerzita Palackého v Olomouci, Filozofická fakulta
Olomouc, 2.–4. září 2025

Název: Vývoj a perspektivy: výzkum a vzdělávání v 21. století

Editoři: Jakub Pivarč, Andrea Rozkocová

Recenzenti (v abecedním pořadí): Brom Cyril, Hubálek Tomáš, Chvál Martin, Janík Tomáš, Kasperová Dana, Kroufek Roman, Navrátilová Hana, Rabušicová Milada, Rýdl Karel, Šafránková Dagmar, Tůma František, Urbánek Petr, Žák Vojtěch.

Sborník je vydáván s podporou dotace Akademie věd České republiky pro oborové vědecké společnosti sdružené v Radě vědeckých společností, z. s., ev. č. 58/RVS/EO/2025 a s podporou České asociace pedagogického výzkumu, z. s.

Pouze elektronické vydání

Za jazykovou a obsahovou správnost českého textu příspěvku odpovídají autoři. Jazyková korektura anglického textu byla provedena nakladatelstvím.

© 2025 Česká asociace pedagogického výzkumu
a Univerzita Palackého v Olomouci

ISBN 978-80-7392-439-3

Citace:

Pivarč, J. & Rozkocová, A. (Eds.). (2025). *Vývoj a perspektivy: výzkum a vzdělávání v 21. století: Sborník příspěvků z XXXIII. výroční konference České asociace pedagogického výzkumu*. MSD.

Dílo podléhá licenci CC BY-NC-ND 4.0 Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0

OBSAH

EDITORIAL: Výzkum a vzdělávání v proměnách 21. století	9
Sekce 1 – TEORIE A METODY V PEDAGOGICKÝCH VĚDÁCH	11
Aplikace scénářů v cinematičké vr: využití simulací při rozvoji komunikačníc kompetencí a resilience studentů učitelství	12
Pojetí výuky geografie: ověřování ekologické validity dotazníku	16
Motivace a akademická resilience v PISA: jak volba měřícího přístupu ovlivňuje závěry výzkumu?	21
Teorie motivace ve vzdělávání dospělých: systematická přehledová studie	25
Časové charakteristiky odpovídání žáků středních škol v testu z anglického jazyka	29
Intervence dyslexie s využitím eye-trackingu: párové čtení	33
Inovativní výukové metody a technologie ve vzdělávání sociálních pracovníků: systematická přehledová studie	37
Sekce 2 – VYCHOVÁVANÝ A VZDĚLÁVANÝ JEDINEC	42
Jak měřit sociální úzkost ve škole? Adaptace a revize škály SAQ-C	43
Syntaktická analýza dětských výpovědí o pojmech	48
Geografické nadání: přehledová studie	53
Jazykový repertoár žáků na základních školách	57
„Člověk nemyslí na sebe, myslí na své děti“ – adaptace dětských uprchlíků z Ukrajiny pohledem jejich matek	61
Společenská odpovědnost učitelů na českých školách v Chorvatsku v kontextu zachování menšinové identity	65
Sekce 3 – UČITELÉ A JEJICH VZDĚLÁVÁNÍ, UČENÍ A ROZVOJ	69
Pracovní a mimopracovní faktory ovlivňující vnímanou pracovní schopnost učitelů	70
Wellbeing učitelů v kontextu přístupu vedení školy	75
Evaluacní prostředí školy jako mediátor ve vztahu mezi distributivním vedením školy a pracovní spokojeností učitelů: hraje roli velikost školy?	79
Co brání profesnímu růstu začínajících učitelů? Analýza rozvoje kompetencí během prvních dvou let výuky	84

Vzdělavatelé vysokoškolských vyučujících v oblasti pedagogických kompetencí v ČR a jejich profesní historie	88
Výzvy evaluace univerzitního studijního programu ve vztahu k efektivnímu řízení jeho změny	92
Když provázející učitelé provázejí kousek cesty „všechny“	96
Vztah mezi mentalizací, attachmentem a well-beingem u studentů učitelství: psychologické faktory a jejich vliv na profesní rozvoj	101
Postoje studentů pedagogických oborů k technikám mindfulness a self-compassion.	106
Pedagogické diagnostikovanie a individualizácia výučby vo vztahu k pracovnej záťaži učiteľov.	110
Implementace dětské paliativní péče do výuky speciální pedagogiky: podpora dětí a rodin v procesu vyrovnávání se s úmrtím	115
Učitelství jako druhá volba	120
Portfolio u státních závěrečných zkoušek	124
Proměny profesních nároků na učitele základní školy	128
Přístup budoucích učitelů matematiky ke kritickému myšlení	133
Konceptuální změna v chápání fungování internetu u studujících učitelství pro 1. stupeň ZŠ	137
Styl pedagogického vedení a jeho vnímaný dopad na pracovní schopnost učitelů základních škol	142
Odraz profesní připravenosti a vývoje profesního sebepojetí studentů a studentek učitelství pro 1. stupeň v zrcadle reflektivních deníků.	147

Sekce 4 – CÍLE A OBSAHY VÝCHOVY A VZDĚLÁVÁNÍ

NEJEN Z POHLEDU OBOROVÝCH DIDAKTIK.	151
Personalizace gamifikovaného e-learningu s pomocí analýzy zkušeností uživatelů systému	152
Školy jako tvůrci kurikula: barvitá pojetí klíčových kompetencí v ŠVP základních škol	158
Co je politika: shoduje se pohled chlapců a dívek?	162

Sekce 5 – PROCESY A VÝSLEDKY VÝCHOVY A VZDĚLÁVÁNÍ	166
Docházka do mateřské školy jako protektivní faktor proti sociální exkluzi	167
Vztah mezi houževnatostí při učení se angličtině a interakcí s vrstevníky s jiným rodným jazykem než čeština	172
Vnímání žáků učitelem v souvislosti s jejich metakognitivním rozvojem	177
Strategie vyučujících při podpoře žákovské angažovanosti ve výuce žáků se sociálním znevýhodněním	182
Používání ústní korektivní zpětné vazby v hodinách anglického jazyka na českých základních školách	187
Reflektivní deníky jako nástroj ke sledování změn v self-efficacy u studentů angličtiny: pilotní studie	192
Nejasné cíle a nejasné výsledky – školní doučování v decentralizovaném systému.	196
Přístup středních odborných škol k řešení předčasných odchodů ze vzdělávání perspektivou výchovných a kariérových poradců	200
Specifické aspekty edukačního procesu v předmětu výchova k občanství v návaznosti na kompetenční rámce učitele	204
Tzv. netradiční metody ve výuce českého jazyka očima tvůrců.	208
Kontinuita predprimárneho a primárneho vzdelávania v optike učiteľov.	213
Zrušení odkladů školní docházky: výzvy a obavy pedagogů v kontextu vzdělávací reformy.	219
Přechod na trh práce z pohledu absolventů středních odborných škol	224
Kompetence k podnikavosti u žáků základních škol	228
Vývoj a validace dotazníku LOHAS pro hodnocení životního stylu vysokoškolských studentů.	232
Jak se daří ve školách integrovat ukrajinské děti?	237
Žákovské vnímání diverzity: postiženému pomůžeme, gay a ukrajinka by se měli hlídat	242
Postoje žáků ke kázni ve výuce na druhém stupni základních škol	246

Sekce 6 – TEORIE A PRAXE FUNGOVÁNÍ VÝCHOVNÝCH A VZDĚLÁVACÍCH INSTITUCÍ	251
Vedoucí pracovníci ve školách	
s rizikovým klimatem učitelského sboru	252
Soukromé doučování v rodině – longitudinální případová studie.	258
Strategie zvládání dezinformací	
pohledem účastníků univerzit třetího věku	262
Případová studie dobré praxe práce s dětmi	
ohroženými domácím násilím – Liberecký kraj.....	267
Případová studie dobré praxe práce s dětmi	
ohroženými domácím násilím – Karlovarský kraj.....	272
Střední článek podpory: výzvy a přínosy jeho působení v regionu ...	277
Externí podněty pro profesní učení začínajících ředitelů	281
Spolupráce mateřské a základní školy	
jako klíčový aspekt úspěšného přechodu dítěte.....	285
Povinná předškolní docházka: současné výzvy	
a její implementace v praxi mateřských škol	289
Jak mohou spolupracovat akademická pracoviště se zřizovatelem	
s cílem přispět k rozvoji škol v městské části:	
případová studie Brno-Střed.....	293
Případová studie dobré praxe práce s dětmi	
ohroženými domácím násilím – Olomoucký kraj	297
Sociální pedagog a jeho potřebnost z pohledu učitele.....	302
Vysoké nároky učitelů na dvouleté děti:	
riziko pro well-being dětí a rodičů?.....	306
Profilace studijního programu a její realizace	
v zamýšleném kurikulu.....	310
Typologie tranzice v narativech studentů:	
přechod dětí mezi mateřskou a základní školou	314
Sekce 7 – UČENÍ ŽÁKŮ A STUDENTŮ	318
Wellbeing ve škole v percepcích žáků osmých ročníků.....	319
Výzvy a obtíže studentů s ADHD na vysoké škole	323
Požadavky kladené na učebnice fyziky	
a jejich zohlednění při tvorbě nové učebnice	327
Znalosti žáků 4.–9. Ročníků ZŠ o fungování internetu	331

Jak souvisí epistemická zvědavost mladých dospělých s výsledky testů obecných studijních předpokladů?	336
Vztah mezi intenzitou využívání generativní umělé inteligence, kritickým myšlením a self-efficacy u českých středoškolských žáků.	340
Uvažování studentů učitelství o plánování výuky v kontextu kompetenčního rámce absolventa a absolventky učitelství.	344
„Jak se učí vícejazyční žáci?“: Analýza reprezentací jazykového prostředí žáků a žákyň pomocí stavebnice LEGO	348
Zvědavost žáků druhého stupně: srovnávací studie	352
Jak se mění participace žáků a žákyň v celotřídní vs. skupinové interakci	357
Studijní chování vysokoškoláků v online prostředí: význam seberegulovaného učení	361
Sekce 8 – POSTEROVÁ SEKCE (tematicky otevřená)	366
Od jistoty k pochybám?: Self-efficacy učitelů mateřských, základních a středních škol v inkluzivním vzdělávání	367
Vnímané potřeby a reálná podpora učitelů v inkluzivním vzdělávání: adaptace a validace české verze dotazníku Teachers' Perception of Support Needs Scale.	372
Rychlost odpovídání v žákovském dotazníku PISA 2022: případ českých žáků z různých druhů škol.	377
Spirituální well-being žáků a studentů: systematický přehled současného empirického výzkumu	382
Kompetence učitelů české školy v zahraničí.	387
Specifika předškolního vzdělávání dětí – uprchlíků z Ukrajiny	391
Analýza řešení komplexních geografických úloh u úspěšných řešitelů Geografické olympiády	395
Žák a jeho role subjektu nebo objektu výuky, případová studie	399
Vnímaná (profesní) připravenost studentů učitelství 1. stupně ZŠ na vstup do profese	404
Subjektivní sebepojetí sociální opory žáků na 2. stupni ZŠ v Moravskoslezském kraji	408
Mapování profesního rozvoje studujících učitelství – vývoj a implementace aplikace SeK.	412

Kvalitativní studie porozumění ChatGPT a umělé inteligenci u žáka 9. třídy: případová studie nadaného studenta	417
Sekce 9 – SYMPOZIA (spojená s tématem konference).	421
Když se učí všichni: inkluzivní praktiky vyučujících a jak je vidí žáci	422
Jádrové inkluzivní praktiky vyučujících a perspektivy žáků.	424
Analýza propojení mezi strategiemi vrstevnického učení učitelů a perspektivami žáků v inkluzivních třídách	429
Psychometrické sítě a dynamika žáky vnímaných inkluzivních praktik učitele	434
Finské vzdělávání: sdílený prostor pro vlastní jednání.	438
Kultura důvěry: finské vzdělávání a možnosti jeho přenosu.	440
Role rizikové hry ve finském vzdělávacím systému	444
Poradenský systém finského školství: holistický přístup k diagnostice a podpoře žáků	448
Spolupráce jako síť interakcí při implementaci třístupňového systému podpory ve finské škole	452

EDITORIAL: Výzkum a vzdělávání v proměnách 21. století

Současné vzdělávání čelí řadě výzev, které vyžadují kritickou reflexi, teoretickou ukotvenost a inovativní přístup. Sborník příspěvků z výroční XXXIII. konference České asociace pedagogického výzkumu v roce 2025 v Olomouci přináší pestrou paletu aktuálních výzkumných témat, která mapují důležité oblasti pedagogických věd – od metodologie a teorie přes individualizaci vzdělávání až po institucionální kontexty a mezinárodní srovnání. Společným jmenovatelem napříč sekcemi je snaha přispět k porozumění vzdělávání jako komplexnímu sociálnímu fenoménu a hledání cest k jeho zefektivnění.

V teoretické a metodologické části dominují úvahy o konceptualizaci výzkumu, otázky validity měření a inovativní technologické přístupy, např. využití virtuální reality při rozvoji komunikačních kompetencí nebo použití eye-trackingu v diagnostice specifických poruch učení. Reflektována je i historická dimenze vývoje pedagogické vědy v kontextu politické nesvobody. **Sekce zaměřené na vzdělaného jedince** přináší poznatky o psychickém zdraví žáků a studentů, jazykovém repertoáru, potřebách žáků se znevýhodněním nebo o specifikách vzdělávání seniorů. Zaznívá zde i mezinárodní perspektiva, např. při komparaci odkladů školní docházky nebo při analýze adaptačního procesu dětských uprchlíků z Ukrajiny do českých škol. **Problematika profesního rozvoje učitelů** je v centru další sekce. Pozornost se zde obrací k wellbeingu pedagogů, jejich kompetencím, postojům i překážkám jejich profesního růstu. Akcentována je také role pedagogických fakult a mentorů, stejně jako vztah mezi mentalizací, sebereflexí a profesním sebepojetím budoucích učitelů. **Obsahová a didaktická rovina vzdělávání** je zastoupena například prostřednictvím výzkumů zaměřených na kurikulární pojetí, rozvoj klíčových kompetencí nebo využití gamifikace a digitálních nástrojů. Významné místo zde zaujímají otázky občanského vzdělávání, podnikavosti a přístupu k diverzitě. **V části věnované procesům a výsledkům výchovy a vzdělávání** se objevují analýzy účinnosti doučování, přístupu k inkluzi, výzev předčasného odchodu ze vzdělávání či používání AI ve vzdělávacím procesu. Pozornost je rovněž věnována roli učitele při formování metakognitivních schopností žáků. **Institucionální perspektiva** přináší reflexe spolupráce mezi školami a dalšími aktéry – například mezi akademickými institucemi a zřizovateli škol, případové studie dobré praxe práce s dětmi ohroženými domácím násilím či implementace předškolního vzdělávání. Diskutuje se také role školního klimatu, tranzice mezi stupni vzdělávání a podpora začínajícím ředitelům. **Sekce zaměřená na učení žáků a studentů** ukazuje, jak se proměňuje participace

žáků ve výuce, jaká je role zvědavosti, kritického myšlení, nebo jak žáci vnímají diverzitu a digitální nástroje. Výzkumy se rovněž zabývají obtížemi studentů s ADHD, otázkou wellbeingu či výzvami online učení. **Posterová sekce** nabízí tematicky otevřenou platformu pro prezentaci výzkumů, které obohacují sborník svou rozmanitostí a aktuálností. Představují se zde například studie zaměřené na učitele v inkluzivním vzdělávání, spirituální well-being žáků, kompetence učitelů v zahraničí nebo předškolní vzdělávání dětí uprchlíků. Nechybí ani reflexe využívání umělé inteligence ve vzdělávání nebo případová studie nadaného žáka pracujícího s nástrojem ChatGPT. **Sympozialní část** sborníku tvoří dvě tematicky zaměřené diskusní platformy. První z nich se věnuje inkluzivním praktikám učitelů z pohledu žáků. Příspěvky se soustředí na jádrové strategie inkluze ve výuce, propojení vrstevnického učení a žakovských perspektiv a na dynamiku vnímané učitelské podpory. Druhé sympozium se inspiruje finským vzdělávacím systémem – zkoumá kulturu důvěry ve školství, roli rizikové hry a poradenský systém jako nástroj holistické podpory žáků. Obě sympozia poskytují prostor pro hlubší porozumění systémovým aspektům inkluze a kvality vzdělávání v širším mezinárodním i kulturním kontextu.

Sborník dokládá, že výzkum v pedagogických vědách v českém i mezinárodním kontextu vykazuje vysokou tematickou i metodologickou rozmanitost. Ukazuje, že pedagogický výzkum dokáže reagovat na aktuální společenské potřeby – ať už jde o migraci, změny ve školních politikách, duševní zdraví nebo digitální transformaci. Jeho přínos spočívá v propojování různých úrovní vzdělávací reality a hledání cest k tomu, jak vzdělávání přizpůsobit měnícím se podmínkám 21. století.

Závěrem bychom chtěli srdečně poděkovat všem autorům, kteří do sborníku přispěli svými příspěvky. Vážíme si jejich odborné práce, inspirativních pohledů, otevřenosti k dialogu i ochoty sdílet výsledky svého výzkumu. Právě díky jejich nasazení, pečlivosti a ochotě hledat nové cesty se daří společně rozvíjet pedagogické vědy a přispívat ke kultivaci vzdělávání jako veřejného dobra. Děkujeme, že jste součástí této živé a rozmanité výzkumné komunity.

Inspirativní čtení přeji

Andrea Rozkocová a Jakub Pivarč

editoři

SEKCE 1

Teorie a metody v pedagogických vědách

PEDAGOGICKÉ DIAGNOSTIKOVANIE A INDIVIDUALIZÁCIA VÝUČBY VO VZŤAHU K PRACOVNEJ ZÁŤAŽI UČITEĽOV

PEDAGOGICAL DIAGNOSIS AND INDIVIDUALIZATION OF TEACHING IN RELATION TO TEACHERS' WORKLOAD

Mariana Cabanová¹, Henrieta Jonek²

¹ Katedra predškolskej a elementárnej pedagogiky, Pedagogická fakulta, Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici

² Cirkevná základná škola s materskou školou Jána Krstiteľa, Partizánske

Abstrakt

Meniace sa podmienky vo vzdelávaní sprevádzané zmenou školskej legislatívy a postulovaním obligatórnych požiadaviek na výkon učiteľskej profesie vedú často aj k ich zvyšujúcej sa pracovnej záťaži. Skúmanie pracovnej záťaže učiteľov je aktuálnom témou v medzinárodnom kontexte. V štúdiu autorky prezentujú výsledky snímania subjektívne vnímanej pracovnej záťaže učiteľov primárneho vzdelávania. Skúmanú vzorku tvorilo 249 učiteľov primárneho vzdelávania. Z analýzy údajov vyplynulo, že skúmaná vzorka učiteľov pociťuje len miernu záťaž v profesii a ako najzaťažujúcejšie činnosti vníma pedagogické diagnostikovanie, hodnotenie a individualizáciu vo vzdelávacom procese.

Kľúčová slova: *učiteľ, pracovná záťaž, primárne vzdelávanie*

Abstract

Changing conditions in education accompanied by changes in school legislation and the postulation of mandatory requirements for the performance of the teaching profession often lead to increasing workload on the teachers.. The examination of teachers' workload is a topical issue in the international context. In this study, the authors present the results of sensing the subjectively perceived workload of primary education teachers. The study sample consisted of 249 primary education teachers. The data analysis showed that the studied sample of teachers perceived only moderate workload in the profession and perceived pedagogical diagnosis, assessment and individualization in the educational process as the most burdensome activities.

Keywords: *teacher, workload, primary education*

1 ÚVOD

Pracovná spokojnosť učiteľov v medzinárodnom kontexte je predmetom skúmania viacerých výskumov, či už ako primárny predmet skúmania (Guoba et al., 2022), ale aj vo vzťahu so životnou spokojnosťou a pracovnou záťažou učiteľov (Paulík a Gajda, 2006). Pracovná záťaž učiteľov je medzinárodnou výzvou (OECD, 2020). Podľa Heffernan et al (2022) bola v Austrálii pracovná záťaž identifikovaná ako hlavný faktor slabého prilákania a udržania učiteľov v profesii.

2 TEORIE

Miškolciová (2008) v súvislosti s pracovnou spokojnosťou hovorí o zistení, že miera pracovnej spokojnosti stúpa pri znižujúcej sa záťaži, a naopak. Pracovná spokojnosť sa spája so subjektívne vnímanou záťažou. Napĺňanie pracovných činností učiteľov môže súvisieť s ich pracovnou spokojnosťou v zmysle meniacich sa pracovných požiadaviek. Pracovný čas a čas po vyučovaní, ktorý učitelia venujú svojej práci, bol zisťovaný vo výskume Kasáčovej et al (2011). Jednotlivé činnosti, ktoré sa spájajú s výkonom učiteľskej profesie, sú rozpracované v profesiografii učiteľa (Kasáčová et al, 2011), ktorá predkladá obraz o profesijných činnostiach, ktoré sú náplňou vykonávania učiteľského povolania. Na základe skúmania tejto problematiky zostavili autorky merací nástroj v podobe posudzovacej škály (Babiaková et al, 2023), ktorá zisťuje subjektívne vnímanie záťaže jednotlivými činnosťami.

3 METODOLOGIE VÝZKUMU

Vo výskume využívali posudzovaciu škálu na zisťovanie vnímania záťaže pracovnými činnosťami, ktorá vznikla spoluprácou riešiteľského tímu (Babiaková et al., 2023). Na štatistické spracovanie sme použili program JASP. Pri vyhodnocovaní štatistických ukazovateľov sme sa opierali o odbornú literatúru a na základe výsledkov analýz a v súlade s odporúčaniami v uvedených zdrojoch sme pristúpili k spracovaniu, ako aj k vyhodnocovaniu údajov. Deskriptívne

spracovanie údajov v tabuľkách sme používali aj na vyhodnocovanie čiastkových cieľov a opierali sme sa o ukazovatele – valid (platný počet), missing (chýbajúce odpovede), mean (priemer), std. deviation (smerodajná odchýlka), coefficient of variation (koeficient variácie), skewness (šikmosť) a kurtosis (strmosť).

4 VÝSLEDKY

Konštatujeme, že distribuované dáta deskriptívnej štatistiky vykazujú normálne rozloženie. Podľa deskriptívnej štatistiky (tab. 1) sa preukázalo, že najvyššiu mieru subjektívne vnímanej záťaže ($\bar{x}=2.316$; $\delta=0.495$) pociťujú učitelia v dimenzii diagnostikovania, individualizácie a hodnotenia žiakov. Najnižšiu mieru záťaže vnímajú v dimenzii nepriamej pedagogickej činnosti ($\bar{x}=2.024$; $\delta=0.550$).

Najmenšiu variabilitu sme zaznamenali v dimenzii diagnostikovania, individualizácie a hodnotenia žiakov ($CV=0.214$) a najväčšiu variabilitu v dimenzii profesijného a osobnostného rozvoja ($CV=0.312$). Celkovo na základe priemeru všetkých dimenzií ($\bar{x}_4=2.216$) učitelia vo svojej profesii vnímajú skôr miernu záťaž.

Tabuľka 1

Deskriptívna štatistika pracovnej záťaže podľa snímaných kategórií pracovných činností (Zdroj: vlastné spracovanie)

Kategórie záťaže	Valid	Missing	Mean	Std. Deviation	Coefficient of variation	Skewness	Std. Error of Skewness	Kurtosis	Std. Error of Kurtosis
A: Riadenie vých.-vzdel. procesu	249	0	2.2	0.558	0.249	0.101	0.154	-0.208	0.307
B: Nepriama pedagogická činnosť	249	0	2.0	0.550	0.271	0.432	0.154	0.053	0.307
C: Diagnostika, individualizácia a hodnotenie	249	0	2.3	0.495	0.214	-0.325	0.154	0.157	0.307
D: Profesijný a osobnostný rozvoj	247	2	2.3	0.713	0.312	0.119	0.155	-0.234	0.300

5 ZÁVĚRY A DISKUSE

Z analýzy dát vyplynulo, že učitelé primárneho vzdelávania pociťujú pri výkone svojej profesie miernu záťaž. Vyššiu záťaž na rovnakej úrovni vyjadrili v dvoch kategóriách profesijných činností. Ide o činnosti súvisiace s diagnostikovaním, individualizáciou a hodnotením vo výučbe a profesijným rozvojom učiteľov. Pri oboch uvedených kategóriách síce učitelé vyjadrili rovnakú priemernú mieru záťaže (2,3), avšak miera variability ich výpovedí sa v uvedených kategóriách činností líšila. V kategórii činnosti súvisiacich s diagnostikovaním, individualizáciou a hodnotením boli vyjadrenia respondentov najkonzistentnejšie avšak v kategórii profesijný a osobný rozvoj bola variabilita vyjadrení učiteľov najvyššia. Skutočnosť, že učitelé vyjadrili najvyššiu mieru záťaže v dvoch spomínaných kategóriách môže byť aj aktuálne meniac sa legislatíva vo vzdelávaní, ktorá zavádza podporné opatrenia do školskej praxe, ktoré by mali byť založené na pedagogickom diagnostikovaní detí a žiakov vo vzdelávaní, čo zároveň u mnohých učiteľov môže vytvárať potrebu ďalšieho vzdelávania a profesijného rozvoja.

PODĚKOVÁNÍ

Výsledok je čiastkovým výstupom grantového projektu VEGA 1/0714/24 Výskumná reflexia reformy poradenského systému v podmienkach školskej praxe z hľadiska tvorby a overovania platformy diagnostických nástrojov pre učiteľov a projektu VEGA 1/0415/22 s názvom Subjektívne vnímaná náročnosť profesijných činností učiteľov verzus ich životná spokojnosť.

6 LITERATURA

- Guoba, A., Žygaitienė, B., & Kepalienė, I. (2022). Factors Influencing Teachers' Job Satisfaction. *Journal of Humanities and Social Sciences Studies*, 4, 234–241. <https://doi.org/10.32996/jhsss.2022.4.4.30>
- Heffernan, A., Bright, D., Kim, M., Longmuir, F., & Magyar, B. (2022). I cannot sustain the workload and the emotional toll': Reasons behind Australian teachers' intentions to leave the profession. *Australian Journal of Education*, 66(2), 196–209. doi:10.1177/00049441221086654

- Jonek, H. (2024). *Vybrané faktory podmieňujúce pracovnú spokojnosť učiteľov primárneho vzdelávania*. [Dizertačná práca]. Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici.
- Kasáčová, B., & Tabačáková, P. (2010). *Profesia a profesiografia učiteľa v primárnom vzdelávaní*. Pedagogická fakulta, Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici.
- Kasáčová, B., Babiaková, S., Cabanová, M., Filipiak, E., & Seberová, A. (2011). *Učiteľ preprimárnej a primárnej edukácie: Profesiografia v slovensko-česko-poľskom výskume*. Banská Bystrica: Pedagogická fakulta, Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici.
- Kasáčová, B., Cabanová, M., Lynch, Z., & Babiaková, S. (2022). *Research about job satisfaction in teachers' lives in an international context*. 2505–2510.
<https://doi.org/10.21125/inted.2022.0730>
- Miškolciová, L. (2008). *Syndróm vyhorenia u učiteľov základných škôl a možnosti jeho prevencie*. Banská Bystrica: Občianske združenie Pedagóg.
- OECD. (2020). TALIS 2018 results (Volume 2): Teachers and school leaders as valued professionals. doi:10.1787/19cf08df-en
- Paulík, K., & Gajda, V. (2006). *Determinanty subjektívneho prožívání pracovních podmínek učitelů*. Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě.
https://cmpsy.cz/files/pd/2006/texty/pdf/paulik_gajda.pdf

Sborník je vydáván s podporou RVS ČR při AV ČR a ČAPV

**Sborník příspěvků z XXXIII. výroční konference
České asociace pedagogického výzkumu**

**VÝVOJ A PERSPEKTIVY:
VÝZKUM A VZDĚLÁVÁNÍ V 21. STOLETÍ**

Editori: Jakub Pivarč, Andrea Rozkovcová (eds.)

Vydalo MSD Brno pro Českou asociaci pedagogického výzkumu
1., elektronické vydání, 2025

Jazyková korektura anglických textů: Mgr. Petr Kovařík

ISBN 978-80-7392-439-3

